

**2023/2024. TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM**

Tantárgy teljes neve: A gyógyszerészeti terminológia latin alapjai	
Képzés: egységes osztatlan képzés (gyógyszerész)	
Munkarend: nappali	
Tantárgy rövidített neve: A gyógysz. termin. lat. alapjai	
Tantárgy angol neve: The Latin basics of pharmaceutical terminology	
Tantárgy német neve: Grundlagen der pharmazeutischen Terminologie	
Tantárgy besorolása: <u>kötelező</u> */szabadon választható*/kritériumkövetelmény* (* Megfelelő aláhúzendő)	
Tantárgy neptun kódja: GYKNYE111G1M	
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: Szaknyelvi Intézet	
A tantárgyfelelős neve: Dr. habil. Fogarasi Katalin Elérhetőség: - telefon: +36-20-670-1330 - e-mail: fogarasi.katalin@semmelweis-univ.hu	Beosztás, tudományos fokozat: Igazgató, PhD
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): Dr. Ittész Dániel Dr. Keresztélyné Dr. Barta Andrea Dr. Szabó Mária Dr. Vágási Tünde Dr. Varga Éva Katalin	Beosztás, tudományos fokozat: PhD PhD PhD PhD PhD
A tantárgy heti óraszám: 2 óra gyakorlat	A tantárgy kreditpontja: 2 kredit
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja és feladata a képzés céljának megvalósításában: A gyógyszerészeti latin terminológia gyakorlatközpontú oktatásának célja, hogy a hallgató készségszinten elsajátítsa, felismerje és használja a gyógyszerészeti szakma gyakorlásához nélkülözhetetlen szakkifejezéseket és nevezéktant.	

A tantárgy rövid leírása:

A tananyag elrendezését a funkcionális szemlélet vezérli. Minden anyagrész az gyógyszerész–orvosi szaknyelv különböző tartományainak egy-egy latin nyelvi jellegzetességét járja körül. A szaknyelvi ismeretek és a leckékben szereplő feladatok a gyógyszerészeti terminológia fő területeinek, gyógynövények és drogjaik nevének, gyógyszerkészítmények nevének elsajátítását, valamint a gyári és a magisztrális receptek értelmezését szolgálják autentikus szemléltetőanyagok orvosi dokumentumok (ambuláns lapok, zárójelentések) felhasználásával. Ezenkívül az orvosi dokumentumok értelmezéséhez nélkülözhetetlen terminológiai alapokkal is megismerkednek a hallgatók.

Főbb tartalmi csomópontok:

- a hatékony gyógyszerészeti kommunikáció terminológiai alapjai és a szakkifejezések tudatos használata
- a növényi drogok neveinek és egyéb gyógyszeralapanyagok neveinek felismerése és a helyes használata
- gyógyszerkészítmények hatástanához alapvető egyszerű klinikai diagnózisok, eljárások értelmezése, helyes használata
- a gyári és magisztrális receptírás formai követelményei és a mennyiségi kifejezések helyes használata a latin grammatika szabályai szerint

A kurzus elvégzése után a hallgató

- ismeri a gyógyszerészeti szaknyelv, terminológia és nomenklatúra fogalmát és megjelenési szintjeit
- ismeri a vényírás és értelmezés szaknyelvi igényét
- ismeri a különböző szakterületek nevezéktanainak megbízható forrásait
- ismeri a szakszókincs latin nyelvi struktúráját
- ismeri a szaknyelvi kifejezések igényes, félreérthetetlen megfogalmazását

- képes a gyógyszerész–orvosi szaknyelv értő befogadására
- képes készítményneveket értelmezni és helyesen használni
- képes egyszerűbb görög-latin nyelvű klinikai diagnózist értelmezni
- képes gyári és egyszerűbb magisztrális készítményhez való orvosi vényt értelmezni

Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok

Tárgyfelvétel féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra (szeminárium)	Egyéni óra	Össz. óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
1. félévben		28			28	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszter* Mindkét szemeszterben* (* Megfelelő aláhúzendő)	

A kurzus oktatásának időterve**

Elméleti órák tematikája (heti bontásban):

Gyakorlati órák és tematikája:

1. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a hatékony gyógyszerészi szakmai kommunikáció ismérvei, valamint a szaknyelv latin elemeinek tudatosítása; a binominális nomenklatúra jellegzetességeinek megértése

szókincs: gyógynövények rendszertani nevei

nyelvi ismeretek: kiejtés, minőségjelzős szószerkezetek a rendszertani nevekben (a latin főnév és melléknév alanyesetű egyeztetése)

2. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a rendszertani név és a drognév kapcsolatának megértése

szókincs: növényrészek és növényi drogok

nyelvi ismeretek: birtokos szerkezet (a latin főnév birtokos esete); tipikus végű főnevek

3. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a növényi drogokból előállított készítmények megnevezéseinek megértése

szókincs: növényrészek, növényi drogok és a belőlük előállított készítmények

nyelvi ismeretek: minőségjelzős birtokos szerkezetek a gyógynövényi készítményekben (a latin melléknév birtokos esete)

4. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: növényfajok nevei; gyógyszerformák és gyógyszerhatások megnevezéseinek megértése

szókincs: gyógyszerformák

nyelvi ismeretek: tipikus végű főnevek, többes szám a gyógykészítmények neveiben (a latin főnév és melléknév többes számú alanyesete)

5. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: gyógyszerészeti készítmények javallatainak, felhasználási módjainak használata

szókincs: FoNo-készítmények nevei

nyelvi ismeretek: elöljárószók acc.-szal

6. hét: 1. írásbeli számonkérés

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: az orvosi vény szerkezetének megismerése, magisztrális készítmény rendelésének megértése

szókincs: számnevek és mértékegységek

nyelvi ismeretek: a recept tárgyestű szerkezetei

7. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: gyári készítmények rendelésének megértése megszámlálhatatlan gyógyszerformák esetén

szókincs: gyári készítmények gyógyszerformái és kiegészítései

nyelvi ismeretek: egyes számú birtokos eset a recepten

8. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a dividált és a diszpenzált recept formai különbségeinek megismerése; magisztrális készítmények csomagolóanyag-neveinek használata

szókincs: csomagolóanyagok

nyelvi ismeretek: az orvosi vény utasításai (felszólítások a latinban)

9. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: összetevők jellegére és felhasználás céljára utaló gyógyszerészeti készítmények nevének értelmezése, javallataik, felhasználási módjuk megismerése

szókincs: releváns FoNo-készítmények nevei

nyelvi ismeretek: elöljárószók abl.-szal, gyakoribb prepozíciós szerkezetek növénynevekben, recepteken és diagnózisokban

10. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: kúpok, pilulák rendelésének jellegzetességeinek megértése

szókincs: releváns FoNo-készítmények nevei, összetevői

nyelvi ismeretek: technikai előírások

11. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: gyári készítmények rendelésének megértése és megszámlálható gyógyszerformák esetén

<p>szókincs: megszámlálható gyógyszerformák nyelvi ismeretek: többes számú genitívus a recepten</p> <p>12. hét: a kurzus anyagának rendszerezése és a nyelvi ismeretek szintetizálása</p> <p>13. hét: 2. írásbeli számonkérés</p> <p>14. hét: kurzuszárás: értékelés, javítás, jegybeírás</p> <p>Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálásától, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.</p>
<p>Konzultációk rendje: megbeszélés szerint</p>
<p style="text-align: center;">Kurzus követelményrendszere</p>
<p>A kurzus felvételének előzetes követelménye(i): -</p>
<p>A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége: Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az oktatóval történő egyeztetés után az adott tanítási héten egy másik csoport tanóráján való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb egy alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást. A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezelésről.</p>
<p>Az érdemjegy kialakításának módja***, a félévközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) száma, témakörei és időpontjai, értékelésbe beszámításuk módja, pótlási és javítási lehetőségek: Zárthelyi dolgozatok: 6. és 13. hét, valamint Moodle-feladatlapok heti rendszerességgel Téma: a dolgozat időpontjáig az órán átvett tananyag Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban. A félév végi osztályzat kialakításában a két dolgozat és a Moodle-feladatlapok eredménye a meghatározó. Az összpontszám értékelése: 90 – 100% = jeles (5) 75 – 89% = jó (4) 60 – 74% = közepes (3) 50 – 59% = elégséges (2) 0 – 49% = elégtelen (1)</p>
<p>A félév végi aláírás feltételei: Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik GYTK-s csoport tanóráján való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását; az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást; aktív részvétel az órákon; a zárthelyi dolgozatok megírása, Moodle-feladatlapok kitöltése.</p>
<p>A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: -</p>
<p>A félév végi számonkérés típusa: aláírás*/gyakorlati jegy*/kollokvium*/szigorlat* (* Megfelelő aláhúzendő)</p>
<p>Vizsgakövetelmények: az oktatási-kutatási szervezeti egység által a MOODLE felületen a szorgalmi időszak kezdetéig közzétettek szerint.</p>
<p>A félév végi számonkérés formája: írásbeli*/szóbeli*/kombinált vizsga* (* Megfelelő aláhúzendő)</p>
<p>A jegymegajánlás lehetősége és feltételei:</p>

<p>A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítményértékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája****, valamint a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok:</p> <p>Tankönyv: A gyógyszerészeti terminológia latin alapjai. Összeállította: Barta Andrea és Varga Éva Katalin (kézirat)</p> <p>Segédanyagok: A kurzus Moodle-felületén közzétett anyagok, továbbá: Formulae Normales VIII. - Szabványos vényminták. 2022. A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása: BNO-10, Tizedik revízió. Budapest, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet, 1995. Magyar Gyógyszerkönyv VIII. Brencsán orvosi szótár. Szerk.: Krúdy Erzsébet. Budapest, 2002³, Medicina Könyvkiadó Rt. A szaknyelvoktatók által összeállított és kiosztott segédanyagok, online tananyagok</p>
<p>Több féléves tantárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, valamint az engedélyezés feltételeire vonatkozó oktatási-kutatási szervezeti egység álláspontja: -</p>
<p>A tantárgyleírást készítette: Dr. Keresztélyné Dr. Barta Andrea, Dr. Fogarasi Katalin, Dr. Varga Éva Katalin</p>

**** A tantárgy tematikáját oly módon kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye más intézményben a kreditismerési döntéshozatalt, tartalmazza a megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek, (rész)kompetenciák és attitűdök leírását, reflektálva a szak képzési és kimeneti követelményeire.**

***** A tantárgyi programban kell meghatározni azt, hogy a félévközi teljesítményértékelések eredménye hogyan befolyásolja a félévközi érdemjegyet (gyakorlati jegy), a vizsgaérdemjegy megállapítását és a jegymegajánlást. A teljesítményértékelés módját, tartalmi elemeit megfelelő részletességgel fel kell tüntetni a tantárgy követelményrendszerében (tantárgyi programban). A vizsgajeggyel záruló tárgy esetén a félévközi teljesítményértékelés: a) nem lehet az aláírás feltétele, de a jól vagy rosszul teljesítőknél kedvezmény vagy többletfeladat megadását vonhatja maga után, b) eredményéhez a tantárgyi programban (tantárgyi követelményrendszerben) meghatározott vizsgakedvezmény vagy többletfeladat társulhat, ilyen vizsgakedvezmény lehet például gyakorlati vizsga, beugró alóli mentesség, bizonyos vizsgarész teljesítése alóli felmentés; többletfeladat lehet például több tétel húzása és teljesítése a vizsgán, c) a tantárgyi programban (tantárgyi követelményrendszerben) részletezni kell az egyes félévközi teljesítmények eredményeihez társított kedvezmény vagy többletfeladat mibenlétét, valamint azt, hogy azok milyen módon és arányban kerülnek figyelembe vételre a vizsgán.**

****** Pontosan jelölni kell, mely részük ismerete melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban).**